

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jméno účastníka cesty	PhDr. Bohdana Stoklasová
Pracoviště – instituce, adresa	Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Pracoviště – zařazení	Ředitelka úseku novodobých fondů a služeb
Důvod cesty	Návštěva konference LIBER 2006, jejíž letošní program má úzký vztah k současným rutinním i rozvojovým aktivitám NK, návštěva švédské národní knihovny se zaměřením na souborné katalogy a budování portálů
Místo – město	Uppsala, Stockholm, Švédsko
Datum (od-do)	3.7.2006-9.7.2006
Podrobný časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> • Cesta Praha-Stockholm-Uppsala: 3.7.2006 • Konference: 4.7.-7.7.2006 • Cesta Uppsala-Stockholm: 8.7.2006 • Jednání Stockholm: 8.7.2006 • Cesta Stockholm-Praha: 9.7.2006
Spolucestující z NK	
Finanční zajištění	G 31
Cíle cesty	<ul style="list-style-type: none"> • Návštěva konference LIBER 2006, jejíž letošní program měl úzký vztah k současným rutinním i rozvojovým aktivitám NK – vyslechnout referáty, diskuse atd. • Návštěva švédské národní knihovny se speciálním zaměřením na souborné katalogy a budování portálů – diskuse s pracovníky švédské národní knihovny zodpovědnými za jednotlivé oblasti. Shlédnutí přístavby švédské národní knihovny • Setkání se zahraničními kolegy a navázání nových profesionálních kontaktů
Plnění cílů cesty, program	<p>Všechny cíle cesty byly splněny</p> <p>Návštěva konference LIBER 2006. Úplný program i další informace o konferenci jsou k dispozici na http://www-conference.slu.se/LIBER/index.htm</p> <p>V následujícím textu budou zmíněny pouze příspěvky, které pokládám za velmi přínosné a zajímavé.</p> <p>Konferenci LIBER předcházela pre-conference s pro nás velmi aktuálním tématem Digital library developments. V úvodu vystoupil prezident francouzské národní knihovny Jean Noel Jeanneney s příspěvkem <i>The European digital library: Where do we stand?</i>, v němž představil francouzské aktivity v oblasti budování národní digitální knihovny a zároveň poněkud kontroverzní francouzské pojetí evropské digitální knihovny se silným akcentem na její mezinárodní charakter a rovnoprávnost jednotlivých jazyků, za nímž se ovšem skrývá marná leč vytrvalá francouzská snaha eliminovat převažující vliv angličtiny a naopak posílit vliv francouzský. Francouzské iniciativy jdou často mimo rámec „hlavního proudu“ evropských projektů a doporučení a dalších iniciativ. Podstatnou součástí referátu byla i kritika aktivit Google a výzva jednotlivým knihovnám, aby aktivity Google a jim podobné nepodporovaly a nepodílely se na nich, neboť nabízené</p>

podmínky jsou pro knihovny nevýhodné. Těžko si lze představit lepší reakci na výše uvedený referát, než příspěvek, který v těsné návaznosti přednesl Roald Milne z Oxfordu: *The Google Library Project at Oxford*. Ve srovnání s příspěvkem téhož autora na loňském semináři CASLIN se jednalo o příspěvek podstatně zralejší ilustrující dosažené výsledky a rozebírající výhody spolupráce s Google i praktická úskalí projektu soustředěného na zpřístupnění plných textů knih 19. století z fondů oxfordské univerzitní knihovny. Při rychlé digitalizaci je velkým organizačním problémem příprava dokumentů na straně knihovny. Otazník visí nad oblastí dlouhodobé ochrany digitalizovaných dokumentů včetně potřebných metadat. Google se touto problematikou nezabývá – garantuje uložení digitálních dokumentů na 20 let. Následoval souhrnný příspěvek *i2010: Digital Libraries Initiative*. Zástupce Evropské komise Javier Hernandez-Ros představil toto doporučení Evropské komise http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/doc/recommendation/recommendation/en.pdf jasným a přehledným způsobem.

V rámci slavnostního zahájení konference zaznělo kromě zajímavých příspěvků rektora University v Uppsale, ředitele knihovny University v Uppsale a presidenta Liber i mimořádně zajímavé zamyšlení Gorana Lambertze *Libraries and freedom of speech and and expression*.

Návštěva švédské národní knihovny se speciálním zaměřením na souborné katalogy a budování portálů – diskuse s pracovníky švédské národní knihovny zodpovědnými za jednotlivé oblasti . Shlédnutí přístavby švédské národní knihovny

Vzhledem na plánovanou návštěvu švédské národní knihovny ve Stockholmu jsem v programu konference Liber musela najít a vynechat den s tematikou pro mne nejméně zajímavou. Tímto dnem byla středa 5. července, kterou jsem strávila ve Stockholmu. Kolegové z národní knihovny připravili dle mých požadavků velmi zajímavý a pro obě strany přínosný program:

REGINA (Christian Zeising)
LIBRIS - union catalogue, the LIBRIS department (Helena Forssblad)
LIBRIS - the swedish portal (Elisabeth Mannerfeldt)

REGINA
http://embla.kb.se/F/VEMSJPB12L5GFALKRP41KQGVMTYDQJADK4BB3VYNGRV1TV71BN-00261?func=file&file_name=om-regina

je katalog švédské národní knihovny,

LIBRIS

<http://www.libris.kb.se/english/indexeng.jsp>

je švédský národní souborný katalog.

Novou aktivitou v rámci LIBRIS je portál

<http://www.libris.kb.se/portalen/index.html>

budovaný v systému MetaLib s využitím SFX.

Zajímavá diskuse umožnila konfrontovat přístupy obou národních

	<p>knihoven a byla inspirativní pro obě strany. Několik speciálních okruhů bylo přesunuto na detailnější diskusi v sobotu. Na závěr návštěvy jsem shlédla moderní přístavbu historické budovy knihovny.</p> <p>Další den konference měl kromě prezentace firem na programu blok <i>Measuring and improvement quality</i>, v jehož rámci zaznělo několik zajímavých referátů o dlouhodobé aplikaci metodiky LibQAL pro měření kvality služeb knihoven, v bloku <i>Changing library organizations</i> zazněly zkušenosti několika zemí.</p> <p>V závěru odpoledne pak zazněly dva vynikající příspěvky: Gerard von Trier z nizozemské národní knihovny představil ve svém příspěvku <i>Permanent access to record of science – the international role of the e-Depot at the KB projekt e-Depot</i> http://www.kb.nl/dnp/e-depot/e-depot-en.html nesmírně zajímavým způsobem mapujícím jeho různé dimenze od politicko-finančních až po běžná úskalí každodenního provozu. Janet Lees z OCLC PICA ve svém příspěvku <i>WorldCat Discovery – making libraries more visible and increasing global resource sparing and discovery</i> shrnula výsledky rozsáhlého uživatelského průzkumu provedeného OCLC PICA, který přinesl překvapivé výsledky, nad nimiž by se pracovníci knihoven měli minimálně zamyslet http://oclc-pica.org/content/1485/presentaties/WorldCat_Discovery.pdf</p> <p>Zklamáním pro mne byl švédský blok nazvaný <i>Co-operation and competition between the National Library and university libraries</i>. Protože vím, že mezi švédskou národní knihovnou a univerzitními knihovnami existuje určité pnutí, očekávala jsem diskusi, která by mohla být přínosem jak pro mne, tak pro zástupce českých univerzitních knihoven. Bohužel zde byly prezentovány jen kladné výsledky spolupráce velmi idylickým způsobem. Konferenci uzavřela prohlídka knihoven v Uppsale (zvolila jsem si historickou budovu univerzitní knihovny Carolina Rediviva).</p> <p>Setkání se zahraničními kolegy a navázání nových profesionálních kontaktů</p> <p>Na konferenci LIBER jsem potkala mnoho známých zahraničních kolegů. Jejich koncentrace na této akci mi umožnila na jednom místě osobně projednat řadu věcí, jejichž vyřizování elektronickou poštou by bylo obtížné a zdlouhavé. Cenné jsou zejména nové odborné kontakty navázané se švédskými kolegy.</p>
Přivezené materiály	Program konference v tištěné podobě je k dispozici ve studovně knihovnické literatury NK ČR, v elektronické podobě na http://www-conference.slu.se/LIBER/index.htm
Tištěné přílohy a elektronické dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> • Zpráva je k dispozici ve studovně knihovnické literatury NK ČR • Elektronické dokumenty – viz navigace výše v textu.
Datum předložení zprávy	18.10.2006
Podpis předkladatele zprávy	